

Sorter mot *Aphanomyces* 2016

Åsa Olsson, NBR Nordic Beet Research

Beta med kroniska skador orsakade av *Aphanomyces*.

***Aphanomyces* är en algsvamp som angriper betornas rötter under hela säsongen. Som namnet antyder så gynnas svampen av mycket vatten i jorden. Även värme påskyndar infektionen. Rötterna blir bruna och rötan kan sprida sig upp längs rothalsen. Så småningom snörs den in och går till slut av och plantan dör.**

Fält som angrips av *Aphanomyces* utmärks ofta av dåligt

plantantal. Vissa år kan man också se att betrotten får kroniska skador, dvs. blir mer eller mindre kraftigt deformerad. För att minska risken för skador av *Aphanomyces* är det viktigt att välja en tolerant sort.

Jordprov avslöjar risken för angrepp

Grundläggande åtgärder för att undvika kostsamma skördeförluster av *Aphanomyces* är att se över pH och kalciumtal

i jorden. Genom att titta på sin markkarta kan man få en första indikation på om fältet ligger i riskzonen. pH bör vara minst 7,0 och kalciumtalet minst 250 mg Ca per 100 g jord. I samband med den vanliga markkarteringen går det nu att ta prov även för *Aphanomyces* och nematoder. Vill du veta mer, kontakta Odlarservice på Hus-hållningssällskapet Skåne.

Risken för angrepp av *Aphanomyces* mäts på en skala från 0

Tabell 1. Rotvikt, sockerskörd och kroniska skador (RI) för fem sorter provade i två år (116 Skibaröd 2013, 102 Vallåkra 2014) på kraftigt infekterad jord

	Rotvikt ton/ha	Socker ton/ha	Relativtal	Renhet	Ekonomi	Diff mot SY Muse	RI
SY Muse	76,5	12,4	100	93,0	18 102		1,4
Elora KWS	71,1	11,9	96	92,0	17 399	-703	1,5
Lombok	67,5	11,0	88	91,5	15 775	-2 327	3,7
Cartoon	73,8	12,1	98	93,1	17 771	-331	1,7
Orlena KWS	74,8	12,2	99	91,3	17 614	-487	1,7
LSD	5,6	-		1,1			1,1

till 100. Om värdet ligger under 60 är det lågt till medelhög risk, mellan 60 och 80 hög och över 80 mycket hög.

Nytt inför 2016

På sortlistan för 2016 finns det en ny bekantskap i form av sorten Orlena KWS. Den har provats i två försök på kraftigt infekterade jordar (tabell 1). Där ligger sockerskörden i nivå med den för Cartoon och SY Muse. Cartoon och SY Muse är båda *Aphanomyces*-toleranta. SY Muse är den sort som ger högst intäkt, tätt följd av Cartoon. Renheten för båda dessa sorter är god.

Även två av de nematodtoleranta sorterna har provats i dessa försök, Elora KWS och Lombok. Elora KWS har relativt god tolerans, medan Lombok är känslig för *Aphanomyces*. Skörden för Lombok ligger tolv procentenheter under den för SY Muse på *Aphanomyces*-infekterad jord. I de fall där det finns både betcystnematoder och *Aphanomyces* på fältet är alltså Elora KWS att föredra.

Genom en s.k. jordtest går det att uppskatta risken för angrepp av *Aphanomyces*. T.v.: en jord med mycket högt index, t.h.: en jord med medelhögt index.

Odlingsegenskaper

I tabell 2 är odlingsegenskaper sammanfattade för *Aphanomyces*-toleranta sorter aktuella inför 2016: SY Muse, Cartoon och Orlena KWS.

Cartoon etablerar sig snabbt och har en bra rotform. Den är dock lite känslig för mjöldagg så

här får man vara uppmärksam vid begynnande angrepp i fält.

Det som skiljer Orlena KWS från SY Muse är att den har tydlig rotfåra och lågt växtsätt. När det gäller stocklöpningsrisk så är risken något större än för SY Muse och Cartoon.

Tabell 2. Odlingsegenskaper för *Aphanomyces*-toleranta sorter 2015

Egenskap	SY Muse	Cartoon	Orlena KWS
Etablering 50 %	Bra etablering	Bra etablering	Bra etablering
Slutligt plantantal	Bra	Bra	Bra
<i>Aphanomyces</i> - sena angrepp	Mycket bra	Mycket bra	Mycket bra
Rotform	Svag till tydlig rotfåra	Svag till tydlig rotfåra	Tydlig rotfåra
Stocklöpningsrisk	Medelgod stocklöpningsresistens	Medelgod stocklöpningsresistens	Låg stocklöpningsresistens
Motståndskraft mot mjöldagg	Medelbra	Känslig	Bra
Ramularia	Bra	Bra	Medelbra
Rost	Medelbra	Medelbra	Bra
Växtsätt*	Högt växtsätt	Högt växtsätt	Lågt växtsätt

* <65 mm = lågt, 66-69 = medelhögt, >70 = högt.